

FÅGLAR I SÖDRA VÄTTERBYGDEN 1 - 2017

Tidskrift utgiven av:

Jönköpings Fågelklubb

Lyckås 15, 561 92 Huskvarna

Hemsida:

www.jonkopingsfagelklubb.se

Redaktion:

Jan Blomqvist och Björn Merzell

Styrelse i Jönköpings Fågelklubb

Ordförande:

Leif Jansson, tel. 070-625 80 43

e-post leif036@gmail.com

Sekreterare:

Leif Thörne, tel. 076-803 22 11

e-post leif.k.thorne@gmail.com

Kassör och medlemsregister:

Jan Blomqvist, tel. 070-645 33 95

e-post jan.blomqvist68@gmail.com

Övriga:

Olof Karlsson, tel. 070-551 53 87

e-post ollekarlsson44@gmail.com

Ingemar Öjhage, 036-92445

e-post ingemar.ojhage@mio.se

Fredrik Litsgård, tel: 076-175 03 04

e-post fredrik@ecocom.se

Barbro Falk, tel: 070-892 78 11

e-post falk.barbro@telia.com

Karin Enquist, tel: 072-522 45 55

e-post karin.enquist@hotmail.com

Omslagsbild framsida: Smålom

Baksida: Duvhök

Foto Per-eric Svahn

Jönköpings Fågelklubb är en ideellförening med ett övergripande mål attfrämja kunskapen om fågelfaunan ochskyddet av dess livsmiljöer i SödraVätterbygden.

Klubben är ansluten till Sveriges Ornitologiska Förening - BirdLife Sverige och samarbetar med Studieförbundet.

Klubben förverkligar detta genom att:

- anordna sammankomster, exkursioner och kurser
- verka för att hos allmänheten, väcka och underhålla intresse för fågelfaunan och fåglarnas livsbetingelser.
- arbeta med ornitologiska undersökningar och dokumentation av fågelfaunan.
- bistå myndigheter, organisationer och enskilda i ornitologiska frågor.
- sprida information till medlemmar och allmänheten om fåglar och deras livsmiljöer.

Klubbens verksamhetsområde omfattar Jönköping, Habo och Mullsjö kommun.

Medlemsavgifter 2017:

Ungdom t.o.m. 25 år 100:-

Äldre än 25 år 150:-

Hela familjen 200:-

Insättes på Jönköpings Fågelklubbs bankgiro 5253-4757, glöm inte ange avsändare.

Fåglar i Södra Vätterbygden 2016

Jan Blomqvist

Denna fågelrapport är ett försök att tolka den stora mängd information av observerade fåglar från Södra Vätterbygden som finns i rapportsystemet Artportalen (www.artportalen.se). Syftet är att ge en förenklad fyndbild av fågellivet i verksamhetsområdet. Sammanställningen är skriven med utgångspunkt att du som läsare har en viss lokalkännedom. Om någon lokal är obekant kan du gå in på Artportalen och ta fram observationen, markera sedan lokalnamnet med muspekaren så får du fram en kartbild.

Fågelrapporten för Jönköpings Fågelklubb omfattar fågellivet i verksamhetsområdet (vo) Jönköping, Habo och Mullsjö kommuner. Något färre arter presenteras i årets rapport mot tidigare år. För flera av de utelämnade arterna finns istället informationen i fenologilistan (se sidan 29). Många fågelintresserade har som vanligt bidragit med material till rapporten samt lagt ner otaliga timmars ideellt arbete ute i markerna. Ett stort TACK till er alla samt till fotograferna som frikostigt delat med sig av sina bilder!

Jag vill än en gång påpeka att det är viktigt att ni anger start och sluttid på det ni rapporterar som sträckande fåglar. Detta behövs för att rapporten ska kunna användas och ge så relevanta sträckesiffror som möjligt de dagar det finns flera rapporter från samma område. Det är även till stor hjälp vid bedömning av vem som ska stå som upptäckare/referens till observationen. Tyvärr måste jag även påminna om att det fortfarande finns suspekta och välorganiserade personer som är intresserade av vad vi säger och rapporterar. Det är även viktigt hur vi gör det. Till exempel är det stor skillnad på skyddet av en art i Artportalen om vi istället för förbiflygande i aktivitetsfönstret använder *obs i häcktid, lämplig biotop* eller ännu bättre om det är känt, *permanent revir*. Fundera även på om en fågel är sträckare eller födosöker. Det är inte alltid så lätt att se det, men har stor betydelse för skydd av arten.

Om du inte är van vid Artportalen och saknar information om en art (t ex smålom eller tycker att järpen är bristfälligt redovisad eller saknas) kan du gå in på Artportalen (www.artportalen.se) för att skaffa mer information. Under fliken **Sök** skriver du in artnamn, under **Period** väljer du lämpligen från 2016 till 2016.

Gå sedan till **Geografi** och välj kommun Jönköping, Habo och Mullsjö, du kan ha flera samtidigt. Fortsätt vidare till **Presentera fynd** och välj exempelvis Minimerad lista eller Detaljerad lista. Då får du en lista på alla rapporterade observationer av vald art i hela verksamhetsområdet.

Under 2016 sågs 227 arter i verksamhetsområdet, Jönköping 224, Habo 171 och Mullsjö 139. Samtliga arter i rapporten som är granskade och godkända av Raritetskommittén (Rk) eller regionala rapportkommittén (rrk) är markerade med *. Arter markerade med [] är en ras/hybrid eller "ej spontant förekommande art".

Det har setts många fina fågelobservationer under året men den enda nya arten fick vi vänta på ända till 30.12 då en vitgumpad buskskvätta fotograferades på Rosenlundsfälten. Nu får vi se om Rk godkänner fynd nr 316. Bland andra trevliga arter kan nämnas, grålira, tuvsnäppa, turturduva och större piplärka. Fördelningen kommunvis samt för Visingsö av sedda arter, kan ses på klubbens hemsida under fliken listor, välj artlistor. Blåmarkerade arter på hemsidan ger även fynddata för de 20 första fynden.

Väder

Presenteras om inget annat anges som avvikelser från den normala medeltemperaturen och nederbörd i vo. Även lite kortfattade väderhändelser från hela landet är medtagna som kan ha betydelse för fåglarnas förekomst.

Januari: Temperatur -0.5°C , nederbörd normal med mestadels barmark. Högtryck och nordliga vindar dominerade vädret under en stor del av månaden, vilket gav låga temperaturer i hela landet. Från 22:e började lågtryck från Atlanten påverka alltmer och mildare luft strömmade in över Sverige.

Februari: Temperatur $+3^{\circ}\text{C}$, nederbörd 100-150%, litet snötäcke i slutet av månaden. Första halvan var ostadig medan andra blev mer stabil med ett mer högtrycksbetonat och soligt väder.

Mars: Temperatur $+2.5^{\circ}\text{C}$, nederbörd 75-100%. Den 7:e fick Malmbäck 45 cm snö men i mitten av månaden var det vår i stora delar av Götaland.

April: Temperatur +1.5°C men +2°C på Visingsö, nederbörd 150%. Axamo hade -7.3 grader den 25:e. Första halvan bjöd på vårvärme medan andra övergick i typiskt aprilväder och blev mycket svalare och ostadigare.

Maj: Temperatur +2, nederbörd 50 %. De första 10 dagarna var torra och varma med högsommartemperaturer på över 25 grader (+9°C över medel). Avslutningen även den varm med höga noteringar för månaden både i norr och söder.

Juni: Temperatur +1.5°C, nederbörd 50-100 % beroende var i vilken man bor. Den långvariga torkan börjar nu märkas på allvar i södra Sverige. Vi tycks dock regionalt ha klarat oss bra och slapp sommarstormar, ishagel och skyfall med åska.

Juli: Temperatur +1.5°C, nederbörd 75 %. Torkan i södra Sverige fortsätter. Ett högtryck mellan 20-25:e ger högsommarväder. Norrland och Svealand får dock mycket regn och åska.

Augusti: Temperatur 0°C, nederbörd 75-100 %. Växlingar mellan svala (nattfrost i Hagshult den 12:e med -1°C) och varma perioder särskilt den 25- 26 (Norrköping 32,7°C rekord så sent) gjorde att vi fick normal temperatur. I början av månaden var det ganska bläsigt med stormvindar på västkusten.

September: Temperatur +3.5°C, nederbörd 25%. En ovanligt varm och nederbördsfattig månad. Högtrycken låg fast förankrade över Sverige och månaden blev varmare än augusti.

Oktober: Temperatur 0°C, nederbörd 75 %. Ett högtryck dominerade länge vädret som medförde en torrare månad än normalt. Ett djupt lågtryck över Ost/Centraleuropa gav SO vindar på ostkusten den 5-7 även 20-25 kom vindar från ostsektorn med rekordnederbörd bl.a. på Öland. Troligen lika efterlängtad av Ölänningarna som de rariteter som dök upp blev av fågelskådarna. Som lite kuriosa kan nämnas att Lillhärdal i Härjedalenden 2:e på bara tre dagar gick från sommar till meteorologisk vinter.

November: Temperatur -0.5°C, nederbörd 100%. Den 9:e uppmättes 43 cm snö i Stockholm med tillhörande trafikproblem, och även i Småland

hade vi ett mindre snötäcke. Men i slutet av månaden var i stort sett endast Norrland snötäckt.

December: Temperatur +3.5°C, nederbörd 100%. För 4:e året i rad var det en mildare decembermånad än normalt. Det var barmark i Götaland, södra Svealand och utmed stora delar av Norrlandskusten.

Observationer

Knölsvan

Cygnus olor

Vinter. Sågs i små antal under januari och december med högsta antal 56 ex Talavid 10.1 (Jan-Erik Henriksson).

Ungar. Är endast rapporterade i juni månad från Landsjön 4 pulli och Granarpssjön 1 pull så förmodligen har ingen föryngring lyckats i vo i år heller.

Mindre sångsvan

Cygnus columbianus

Vår. 1-3 ex rastade Månseryd 18-19.3 (Lennart Pettersson m fl). 1 ex str Tranebo 19.3 (Håkan Ydregården m fl).

Höst. 5 ex str Vidablick 29.10 (PerJonas Andersson). 1 ex rastade Tranebo 5.11 (Jan Blomqvist m fl). 2 ex str Visingsö 12.11 (Åke Ankarberg).

Sångsvan

Cygnus cygnus

En av de bättre sträckdagarna var 19.3 då det vid Tranebo passerade 144 ex (PerJonas Andersson m fl) och på Visingsö räknade (Martin Widèn) 127 ex samma dag. Om det är samma fåglar som räknats får observatörerna bena ut men hade de Tåkern som mål så är det ju rimligt.

Häckning. Trots bristfällig rapportering finns uppgifter från 7 häckningar i Jönköping och 1 i Habo kommun. Flest 7 flygga ungar producerade Landsjöparet (Björn Merckell m fl).

Sädgås

Anser fabalis

Vår. Mellan 7.2 och 9.3 sträckte 737 ex. **Höst.** Under tiden 26.10-26.12 passerade 732 ex. Av dessa är 320 ex räknade från Vättersträckslokaler.

[Tundrasädgås]

Anser fabalis rossicus

Vår. 6 ex str Tranebo 5.3 (Håkan Ydregården). 5 ex rast Visingsö 8.3 (Rüdiger Kasche). 2 ex str Visingsö 9.3 (Åke Ankarberg m fl).

Höst. 2 ex rast Ed, Visingsö 5.11 och 7 ex 26.12 (Martin Widén). Vid Landsjön rastade som mest 48 ex 22-31.12 (Björn Merkell m fl).

Spetsbergsgås

Anser brachyrhynchus

Vår. 2 ex rast Månseryd 9.2 (Sven V Johansson). På norra Visingsö sågs 5 ex 27.2, 3 ex 12.3, 5 ex 25.3 och 1 ex 16.4 (Martin Widén). 1 ex str Tranebo 19.3 (Håkan Ydregården m fl). **Höst.** 1 ex rastade Fredstorp 5.11 (Jan Blomqvist m fl).

Bläsgås

Anser albifrons

Vår. 2 ex Tranebo 8.2 (Jörgen Hansson). 1 ex Visingsö 25.2 (Peter Berglin). 3 ex Lyckås 27.2 (Anders Berlin). Som mest sågs 35 ex på Visingsö 5-19.3 (Rüdiger Kasche m fl). **Höst.** Visingsö 11-24.10 som mest 14 ex (Björn Merkell m fl). Under november sågs främst sträckande fåglar i vo då ett 70 tal passerade (Gunnar Rosqvist, Fredrik Litsgård m fl). Från 22-31.12 rastade upp till 14 ex vid Landsjön (Björn Merkell m fl) samt 1 ex vardera Häslarp, Lekeryd (Johan Wallander) och på Visingsö (Rüdiger Kasche m fl).

Grågås

Anser anser

Arten har observerats under hela året. De första 5 ungarna sågs i Landsjön 23.4 (Anders Berlin). Den 29.10 visar sträcket att vissa arter med fördel räknas i vår östra del då 1.800 ex passerade Dala, Lekeryd (Johan Wallander) men endast 290 räknades vid Vättern. **Genom södra Vättern** sträckte 1.413 ex 2.10-9.11 bästa dag 290 ex 29.10.

[Strippgås]

Anser indicus

1 ex rastade och ruggade på Visingsö 20.6-17.9 (Rüdiger Kasche m fl).

Prutgås

Branta bernicla

1 ex rastade Erstadkärret 13.3 (Lars-Gunnar Amtell). 1 ex höll till i Erstadkärret 14.6-31.8 (Rüdiger Kasche m fl). Troligen är det denna orädda fågel som ambulerat mellan Visingsö och Jönköping fram till 18.12.

Genom södra Vättern sträckte 241 ex 9.10-20.11 bästa dag 100 ex 5.11.

Vitkindad gås

Branta leucopsis

Visingsö. De första 6 födosökte i Erstadkärret 16.3 (Lars-Gunnar Amtell).

Antalet rastande fåglar ökade successivt under mars-april med som mest 324 ex 19.4 (Rüdiger Kasche). Men minskar som vanligt markant från häck/sträckperioden i början av maj för att åter öka till ca 200 ex i början av juli då de ruggar med övriga gäss i området vid Erstadkärret. Under en dryg månad har de ingen flygförmåga och är mycket störningskänsliga. Högsta antal rastande fåglar blev minst 1.000 ex 2.11 (Rüdiger Kasche).

Vårsträck. Den 4.5 kom sträcket igång på alvar med en flock på 130 ex Tranebo (Håkan Ydregården). Men det var den 13.5 klockan 6.40-8.05 som det släppte på riktigt då Peter Berglin var på norra Visingsö och räknade in ett nytt mäktigt rekord på 8.625 ex. Tidigare högsta notering är från höststräcket 10.11 2007 med 2.123 ex. **Genom södra Vättern** sträckte 740 ex 3.10-8.11 med bästa dag 155 ex 8.11.

[Vitkindad gås x Kanadagås]

Branta leucopsis x canadensis

1 ex rastade i Furusjö 20.4 (Thomas Fransson, Sven V Johansson).

Visingsö. Från mitten juni till början av september visar rapporterna på antal mellan 30-75 ex. Eftersom gässen är rörliga och ibland svårräknade kan man anta att det under hela perioden varit ca 70 ex. Fyndbilden tyder på att flertalet kan vara samma gäss som är här för 6:e året i rad.

Gravand

Tadorna tadorna

Visingsö. 2 ex Erstadkärret 12.3 (Thomas Karlsson). Antalet ökade till 43 ex 18.3 (Jörgen Hansson). Första ungarna 8+9 sågs 28.5 (Peter Berglin). Högsta antal 5 kullar med 32 ex 20.6 (Rüdiger Kasche). 3 ex kvar till 9.9 (Rüdiger Kasche). De relativt få observationer som görs utanför Visingsö visar hur väl öns biotop passar arten. 1 ex Mullsjön, Vg 7.4 (Jan-Olof Strömberg). Vilket är 1:a fyndet för Mullsjö kn.

Bläsand

Anas penelope

Vinter. 1 ex Gränna hamn 23.1-17.2 (Martin Widén, Thomas Fasth m fl). 3 ex Munksjön 21.2 (Ulf Gotthardsson m fl). 1 ex Munkaskog, Vg 11.12 (Thomas Fransson, Sven V Johansson). **Häckning.** 2 par fick ut 4+3 ungar i Veda våtmark, Lekeryd. Detta är lokalens 2 och 3 häckning tillika i vo. **Genom södra Vättern** sträckte 4.194 ex mellan 25.8-6.11 med bästa dag 1.000 ex 20.9 (Gunnar Rosqvist).

Snatrand

Anas strepera

Ingen häckning konstaterad men sedd under häckningstid främst i Erstadkärret samt Veda våtmark och Landsjön. Lågt eller inget vatten i Erstadkärret kan vara en avgörande orsak för misslyckad häckning för denna och flera andra arter.

Kricka

Anas crecca

Genom södra Vättern sträckte 617 ex 5.8-8.11 med bästa dag 80 ex 29.8 (Per Sjöstrand). Siffror som är långt under medel liksom för övriga simänder, vadare och tärnor.

Stjärtand

Anas acuta

Vinter. 1 ex Visingsö 6.1-14.3 (Martin Widén m fl). 1 hona Visingsö 6.11-26.12 (Rüdiger Kasche m fl). **Genom södra Vättern** sträckte 239 ex 27.8-5.11 med bästa dag 80 ex 2.10 (Håkan Ydregården, PerJonas Andersson).

Årta

Anas querquedula

1 par Stickelösaviken, Landsjön 13.5 (Björn Merckell) samma lokal 1 hane 14-15.5 (Jan-Erik Henriksson m fl) och 1 hane 24.5 (Martin Vidén).

Skedand

Anas clypeata

Enda konstaterade häckningen skedde i Veda våtmark, Lekeryd där 2 pulli sågs 3.7 (Toni Hermansson). **Genom södra Vättern** noterades endast 13 ex 21.9-6.11.

[Mandarinand]

Aix galericulata

1 hane rastade Österängen 20.4 (Erik Johansson).

Brunand

Aythya ferina

Vinter. 2 honor rastade vid Visingsö hamn 2.1-8.2 (Rüdiger Kasche m fl). 1 ex Talavid 10-17.1 (Jan-Erik Henriksson m fl). 3 ex Domsand, Vg 23.2 (Thomas Fransson, Sven V Johansson). 1-2 ex Visingsö hamn 29.10-31.12 (Rüdiger Kasche m fl).

Bergand

Aythya marila

Januari. 1 ex Talavid, Vättern 22.1 (Benny Ekberg). **Genom södra Vättern** sträckte 67 ex 3.10-8.11 flest 5.11 med 31 ex (Håkan Ydregården, PerJonas Andersson). **December.** 1 ex Landsjön 4.12 (Martin Widén). 7-10 ex Visingsö 2-16.12 (Rüdiger Kasche). 1 ex Domsand, Vg 29.12 (Sven V Johansson). Med anledning av funderingar kring antalet den 5.11 kan nämnas att tidigare högsta dagssumma är 49 ex från 20.10 1991 (Gunnar Jakobsson m fl).

Ejder

Somateria mollissima

1 ex str N Visingsö 1.5 (Martin Widén m fl). 2 ex str N 2.5 Visingsö (Daniel Steen m fl). 1 ex sågs rasta Visingsö 3.5 (Gunnar Rosqvist) och 28.5 (Peter Berglin). 1 ex Abisko 5.7 (Gunnar Rosqvist). 2 ex rast Abisko 16.10 (Jan-Erik Henriksson, Johan Claesson).

Alfägel

Clangula hyemalis

Vår. 1 ex Svedudden, Vg 17.4 (Anders Åhlund, Sven V Johansson). 1 ex rast Visingsö 1 och 3.5 (Martin Widén m fl). **Höst.** Från 15.10-30.12 finns 77 rapporter i södra Vättern med 1 ex till en stor samling på 50 ex rastande utanför Abisko 6.11 (Jan-Erik Henriksson, Leif Thörne). (Högsta kända notering 180 ex i en flock Talavid 1980.10.?? Jan-Olof Berlin (FISV 20).

Sjööorre

Melanitta nigra

Vinter. I Vättern fanns ca 15 ex i januari och december dock 50 ex 10.12 (Gunnar Rosqvist). 1 ex sågs i Rocksjön 10.12 (Thomas Karlsson).

Genom södra Vättern sträckte 2.383 ex 20.7-10.12 bästa dag blev 5.11 med 326 ex (Håkan Ydregården, PerJonas Andersson m fl).

Svärta

Melanitta fusca

Vinter. December som mest 5 ex i Vättern (Håkan Ydregården).

Genom södra Vättern sträckte 785 ex 6.7-29.11 bästa dag 150 ex 2.10 (Håkan Ydregården).

Salskrake

Mergellus albellus

Vår. Omkring 15 ex i vo 1.1-17.4, under samma period fanns det 2-3 ex i Rocksjön (Erik Bergman m fl). Några andra var 4 ex Visingsö 11.3 (Rüdiger Kasche). Högsta antal 6 ex Landsjön 24.3 (Björn Merzell). **Höst.** Tiden 4.10-31.12 ca 30 ex i vo bl a Landsjön 4 ex 4.10 (Gunnar Rosqvist). Stensjön 6 ex 5.11 (Toni Hermansson). Landsjön 5 ex 4.12 (Björn Merzell).

Småskrake

Mergus serrator

Arten har en svårtolkad fyndbild, var häckar de och hur lyckas de med den? 1:a kvartalet ganska fåtalig ca 10-15 fåglar främst kring Visingsö. Från april-juli kan man räkna samlingar på 30-50 ex vissa år ännu fler huvuddelen runt Visingsö. Arten finns för övrigt i ytterst få av våra sjöar i verksamhetsområdet. Liksom tidigare år är rapporterade ungar få. 6 pulli 10.7 Åsaviken, Ören (Martin Oomen, Maria Dillström) kommentar till fyndet är att trolig häckplats var i Aneby kn. 9 pulli 14.7 Domsand (Bo Ahnström) den 19.7 9 ex Munkaskog (Sven V Johansson) samma kull? Enda kullen från Visingsö 6 pulli 15.9 (Rüdiger Kasche). Kan det vara de goda fiskevatten runt Visingsö som lockar fåglar från när och fjärran?

Vaktel

Coturnix coturnix

1 ex spel Eklundshov 28.5 (Håkan Åberg). 1 ex spel Vistavallen 2.6 (Margareta Andermo, Inga-Maj Filipsson) troligen samma fågel som hördes vid Lilla Lyckås av (Björn Merckell). 1 ex spel Skärstad 24.6 (Anders Berlin).

Smådopping

Tachybaptus ruficollis

De 2 smådoppingarna i Liljeholmskanalen är verkligen välbevakade med 58 rapporter 1.1-31.3 samt 42 rapporter av 2-3 ex 27.9-31.12. Gränna hamn 1 ex 1.1 (Rüdiger Kasche, Martin Widén). Oset Huskvarna 1 ex 6.1 (Lennart Pettersson m fl). Rocksjökanalen 1 ex 25.1-3.2 (Nils-Åke Brännman). 1 ex hörd Tranebo 10.4 (Jan-Erik Henriksson). 1 ex Mjälaryd 8.6 (Hans Lööv). 1 ex med föda åt ungar 6.8 (Stefan Claesson). 1 ex Landsjön 25.9 (Björn Merckell).

Gråhakedopping

Podiceps griseogenus

Endast 16 rapporter finns från Vättern 15.1-3-11 med 1-2 ex. Martin Widén rapporterar dock från norra udden Visingsö om 10 ex 10/4 och 11 ex 16/4 samt 6 ex 1/5.

Svarthakedopping

Podiceps auritus

Har setts under hela året i Vättern. Högre noteringar är 10 ex Svedudden, Vg 28.2 (Gunnar Jakobsson). 22 ex Visingsö 12.3 (Martin Widén). 48 ex Visingsö 10.4 (Martin Widén). 80 ex Visingsö 16.4 (Martin Widén). 15 ex Visingsö 1.5 (Rüdiger Kasche). **Ungar.** Hällestorp 3 par 1+2+1 samt 1 missbildad unge. Rustorp 2 par 1 unge. Fredstorp 2 par 2+1 ungar (Jan Blomqvist). Troligen avser rapporten 15.6 Dumme mosse även Fredstorp som i så fall ska ökas med 1 par 2 ungar (Peter Bryngelsson). Häckningsförsök har gjorts på ytterligare några lokaler.

*Grälira

Puffinus griseus

1 ex str söder Vidablick 2.10 (Håkan Ydregården, PerJonas Andersson). Trevligt när enträgna sträckskådare blir belönade med områdets 2:a fynd av denna häftiga art som kom på njutavstånd. Första sågs den 31.10 2013.

Storskarv

Phalacrocorax

Genom södra Vättern sträckte 2.452 ex 7.8-6.11 flest 280 ex sträckte 16.9. På norra Visingsö rastade 150-200 ex 29.7 (Rüdiger Kasche) och 140 ex Landsjön 26.12 (Björn Merzell).

Rördrom

Botaurus stellaris

Ett lite udda fynd är ett förstafynd på Visingsö där 1 ex rastade på norra udden 28.3 i ett litet dike (Rüdiger Kasche). En mer normal fyndplats valde fågeln i Stickelösaviken, Landsjön 24.9 (Anders Berlin).

Ägretthäger

Egretta alba

1 ex str Landsjön 30.4 (Jan-Erik Henriksson). 1 ex rast Stensjön 5.5 (Toni Hermansson m fl). 1 ex str Mullsjö 19.8 (Adam Bergqvist). 1 ex rast Erstadkärret 15.9 (Rüdiger Kasche). 1 ex rast Stickelösaviken, Landsjön 25.9 (Anders Berlin). Detta är fynd 10-14 i vo och det 1:a i Mullsjö kn.

Bivråk

Pernis apivorus

Första och sista. 1 ex 30.4 (Sven V Johansson). 1 ex Tranebo 1.10 (Jan Blomqvist m fl).

***Brun glada**

Milvus migrans

1 ex Ryfors; Vg 3.5 (Gunnar Hurtig). 1 ex Falla, Ödestugu 21.5 Per-eric Svahn).

Röd glada

Milvus milvus

1-2 ex rapporterad 84 gånger 11.3-5.10 väl spridda i verksamhetsområdet. Ännu ingen häckning konstaterad. Men mötena blir allt vanligare och det är inget ovanligt med vackert skruvande glador över något villaområde.

Havsörn

Haliaeetus albicilla

Havsörnar i varierande åldersklasser har rapporterats vid 138 tillfällen. I Jönköpings län är 8 häckningar kända.

Brun kärrhök

Circus aeruginosus

Första och sista. 1 ex Landsjön 27.3 (Anders och Jan-Olof Berlin) samt 1 ex Tranebo (PerJonas Andersson m fl). 1 ex Visingsö 2.10 (Rüdiger Kasche).

Häckning. Sedd under häcktid på flera lokaler men ungar endast rapporterade från Jordbron 2 ungar (Fredrik Litsgård), Landsjön 3 ungar (Martin Widén) och Ören 2 ungar (Martin Oomen, Maria Dillström). En 1K fågel sågs vid Rocksjön 31.7 (Gunnar Rosqvist) Troligtvis en fågel från någon närbelägen häckning.

Blå kärrhök

Circus cyaneus

Vinter. Visingsö 3 ex kvar sen dec 2015. De stannade till vårsträcket i månadsskiftet mars-april. I december finns 3 hanar och 1 honfärgad fågel kvar på Visingsö. En tidig hane i Bårarp 15.7 (Stefan Claesson) avviker lite från den normala fyndbilden.

***Stäpphök**

Circus macrourus

1 1K hane födosökte några timmar 20.8 på norra delen Visingsö (Martin Widén). Har varit årsvis sedan 2012. Detta är 12 fyndet i vo.

*Stäpp/ängshök

Circus macrourus/pygargus

1 1K sträckande Tranebo 30.8 (Håkan Ydregården).

Fjällvråk

Buteo lagopus

Som vanligt dominerar rapporterna från Visingsö vad gäller övervintrande fåglar. Januari hade mer än normalt 15 ex och december mer normalt med omkring 10 ex (Rüdiger Kasche, Martin Widén). Några av de bättre sträckdagarna 5 ex Tranebo 1.10 (Jan Blomqvist m fl). 8 ex Abisko 2.10 (Peter Berglin, Johan Claesson). 10 ex Dala, Lekeryd 3.10 (Johan Wallander).

Kungsörn

Aquila chrysaetos

Fåglar i olika åldrar har sets i vo under hela året men inget tyder på att någon för yngning har skett.

Fiskgjuse

Pandion haliaetus

Årets inventering av häckande fiskgjusar visar på att 15-19 par häckar i verksamhetsområdet. Det är ungefär lika många par som vid 2001 års inventering. Totalt fick de ut 23-26 ungar och två par fick hela tre ungar på vingar.

Tornfalk

Falco tinnunculus

Vinter. Visingsö 1 ex 21.1-26.2 samt 1 ex 1-29.12 (Rüdiger Kasche m fl). Gränna 1 ex 23.1-7.2 (Martin Widén m fl). Tranebo 1 ex 27.12 (Håkan Ydregården). **Häckning.** 2016 var ett fantastiskt lyckat häckningsår. Hans Lööv har satt upp 6 holkar i Tenhultsområdet som resulterade i 4 häckningar med 19 ungar (15 ringmärktes och i den 5:e blev det 5 kattuggleungar). På Visingsö blev det 3 ungar. Antagligen finns ytterligare någon häckning som inte rapporterats. Troligen får man gå så långt som till 1950-talet för att se ett liknande häckningsresultat.

En av tornfalksungarna som ringmärktes. Foto Per-eric Svahn.

Lärfalk

Falco subbuteo

Första och sista obs. 1 ex Vidablick 30.4 (Håkan Ydregården). 1 ex Ryfors, Vg 11.9 Jens Mattsson).

Pilgrimsfalk

Falco peregrinus

En lyckad häckning med 3 ringmärkta ungar. En häckning misslyckades lite oförklarligt utan spår av ungarerna i boet. Tredje kända paret lyckades troligen med häckningen men är inte helt säkerställt.

Kornknarr

Crex crex

1 ex Herrydet, Norra Unnaryd 7.5 och 13.7 (Kasper Wieck). 1 ex Torp, Visingsö 9.5 och 1 ex Rökinge, Visingsö 22.6 Rüdiger Kasche). Fältstationen Landsjön 1 ex 11-13.5 (Anders Berlin m fl). 1 ex Mellsberg, Rogberga 28.5 (Jan Asp). 2 ex Skämmingsfors, Vg 2.6 (Thomas Fransson, Sven V Johansson).

Rörhöna

Gallinula chloropus

Januari-februari. Rocksjön 2, Munksjön 1, Oset Huskvarna 1 ex. December. Liljeholmskanalen 2, Rocksjön 1 ex.

Sothöna

Fulica atra

Januari. Jönköping och Huskvarna hamn ca 600 ex, Gränna hamn 40 ex.

December. Jönköping och Huskvarna hamn ca 400 ex samt ca 50 ex i närliggande öppna vatten. De stora svängningarna i dagssummorna tyder på att fåglarna är ganska rörliga mellan Jönköping- och Huskvarna sidan. Kanske är det vindar och havsörnar som påverkar detta, vissa år även isbildning. Noterbart är även **stora samlingar** i Landsjön 200 ex 24.7 (Björn Merckell) och 200 ex 25.9 (Anders Berlin). 70 ex kvar på lokalen i öppen råk 16.12 (Björn Merckell).

Trana

Grus grus

Första och sista obs. 1 ex Landsjön 21.2 (Anders Berlin). 1 ex Gränna 10.11 (Peter Berglin). **Höga antal.** 3.10 sträckte 9.800 ex Dala, Lekeryd (Johan Wallander) och 6.150 Sörskogen, Hakarp (Jan Blomqvist). Om man gör en grov korrigering för eventuell dubbelräkning bör det ha sträckt minst 14.000 ex denna dag. Till detta kan läggas sträcket från 2.10 med ca 6.000 ex förbi Bunn (Magnus Blom opublicerat enl. Daniel Thell) och från Abisko 2.110 ex (Peter Berglin, Johan Claesson). Det bör med andra ord passerat mer än 20.000 tranor dessa två dagar.

Strandskata

Haematopus ostralegus

Häckning. Arten fortsätter att expandera framgångsrikt utanför sitt ursprungsområde på Visingsö. Inte bara i jordbrukslandskapet utan på senare år även i urbana miljöer där den tycks klara sig bra. **Genom södra Vättern** sträckte endast 156 ex 17.7-11.9 bästa dag blev 30.7 med 87 ex.

Skärfläcka

Recurvirostra avosetta

2 ex rastar i Erstadkärret 10.4 (Martin Widén).

Fjällpipare

Charadrius morinellus

2 ex rastade Visingsö 14.5 (*Martin Widén, Rüdiger Kasche).

Kustpipare

Pluvialis squatarola

Genom södra Vättern sträckte 115 ex 12.7-20.8 bästa dag 90 ex 31.7 (Sven V Johansson, Anders Åhlund, Thomas Fransson).

På Visingsö är den en regelbunden rastare med 1-7 ex under tiden 15.6-5.11 (Rüdiger Kasche, Martin Widén m fl).

Tofsvipa

Vanellus vanellus

Första och sista. 2 ex Visingsö 26.1 (Rüdiger Kasche, Margareta Andermo, Inga-Maj Filipsson). 2 ex Landsjön 6.11 (Martin Widén).

Kustsnäppa

Calidris canutus

Genom södra Vättern sträckte 294 ex 20.7-26.8 bästa dag blev 105 ex den 31.7 (Sven V Johansson, Thomas Fransson).

Sandlöpare

Calidris alba

På Visingsö rastade 1-2 ex 16.7-4.9 totalt 8-13 ex (Peter Berglin m fl).

***Tuvsnäppa**

Calidris melanotos

1 ex rastade i Erstadkärret 15.6 (Rüdiger Kasche, *Åke Ankarberg). Detta är 6:e fyndet i länet och 3:e för området och på Visingsö.

Spovsnäppa

Calidris ferruginea

På Visingsö rastade 1-7 ex 9.7-26.9 totalt ca 30 ex (Martin Widén m fl).

Kärrensäppa

Calidris alpina

Visingsö. Åter ett tidigt exemplar 12-16.4 (tidigast 4.4 2015). Liksom ett i vogsanka sent ex 5.11 (Rüdiger Kasche m fl). På grund av lågt eller inget vatten i Erstadkärret under juni-juli blev det mycket låga antal för många rastande vadare. **Genom södra Vättern** sträckte 332 ex 30.6-4.9 bästa dag 12.7 med 93 ex. (Håkan Ydregården m fl).

Myrsnäppa

Limicola falcinellus

3 ex rastade i Erstadkärret 27-28.5 (Peter Berglin m fl).

Dvärgbeckasin

Lymnocyptes minimus

Endast 2 ex i år Sticklelösaviken, Landsjön 4.10 (Gunnar Rosqvist).

Dubbelbeckasin

Gallinago media

1 ex Barnarps elstation 6.5 (Thomas Rostedt).

Rödspov

Limosa limosa

Endast sedd i Erstadkärret 1 ex 16-17.4 (Martin Widén m fl). 1 ex 14-15.5 (Rüdiger Kasche m fl). 2 ex 25.6 (Inger-Marie Carlsen).

Myrspov

Limosa lapponica

Visingsö. En tidig hona rastade i Erstadkärret 5-13.4 (Åke Ankarberg m fl). Fyra relativt sena Kärnekulla, Habo 1.10 (Anders Albertsson). **Genom södra Vättern** sträckte 517 ex 1.7-11.8 bästa dag 207 ex 31.7 (Håkan Ydregården).

Småspov

Numenius phaeopus

Första. 2 ex Visingsö 25.4 (Rüdiger Kasche). **Genom södra Vättern** sträckte 53 ex 1.7-28.8 flest 10 ex 28.8 (PerJonas Andersson m fl).

Storspov

Numenius arquata

Stora flockar. 58 ex rastade Erstadkärret 16.4 (Rüdiger Kasche). 82 ex str N Landsjön 16.4 (Jan-Erik Henriksson, Stefan Claesson). 66 ex str S Dumme mosse 19.6 (Stefan Andersson). 120 ex str SV Habo, Vg 22.6 (Sven V Johansson). **Genom södra Vättern** sträckte 160 ex 19.6-3.9 med bästa dag 120 ex 22.6.

Roskarl

Arenaria interpres

Visingsö. Fyra rapporter om 5-7 ex 7-19.5 (Martin Widén m fl). Samt 23 rapporter om 10-15 ex 11.7-14.9 (Rüdiger Kasche m fl).

Kustlabb

Stercorarius parasiticus

1 ad str N Visingsö 5.5 (Martin Widén). 1 ex Visingsö str S 13.8 (Martin Widén). 2 ex str S 28.8 Munkaskog, Vg (Sven V Johansson) troligen samma 1-2 ex Vidablick (PerJonas Andersson, Håkan Ydregården). 1 ex Vidablick 30.8 (Håkan Ydregården). 1 ex str S Visingsö 3.9 (Martin Widén, Rüdiger Kasche). 2 ex Munkaskog, Vg 6.9 (Sven V Johansson).

*Brestjärtad labb

Stercorarius pomarinus

1 1K mörk fas rastade Abisko 6.11 *Jan-Erik Henriksson, Leif Thörne).

Dvärgmås

Hydrocoloeus minutus

2 ad Stensjön 1.5 (Toni Hermansson). På Visingsö sågs 1 2K 21.5 (Ola Bondesson m fl). från 14-30.6 övervägande ad fåglar upp till ett 20 tal (Rüdiger Kasche m fl). I juli som mest 42 ex den 20 (Björn Merzell). Även i år minskande antal rastande fåglar som lämnar området mer än 1 månad tidigare än normalt. **Genom södra Vättern** sträckte låga 13 ex 20.7-5.11.

Skrattmås

Chroicocephalus ridibundus

Häckning. I Erstadkärret har länsstyrelsen i år förstärkt vassen med torvblock samt häckningsflotten från 2015. Omkring 30 par påbörjade häckning i kärret men endast 2 ungar rapporterade här ifrån. Hur mycket det låga vattenståndet i maj och torrläggning i juni-juli påverkade kan man ju bara spekulera i. Övriga på ön frihäckande par fick ut ca 20-30 ungar (Rüdiger Kasche). Munksjön (10 1K 30.6 Rüdiger Kasche). Häckningsresultat är ej rapporterade från Gigeryd, Vg och Mullsjön, Vg. **Genom södra Vättern** sträckte 7.915 ex 28.6-5.11 med bästa dag 1.875 ex 14.7 (Håkan Ydregården).

Silltrut

Larus fuscus

1 ad str Abisko 13.8 (Peter Berglin) och 2 ad str Hovslätt 13.8 (Fredrik Litsgård). 1 ad rast Visingsö 6.9 (Rüdiger Kasche). 1 2K rast Vidablick 22.9 (Håkan Ydregården). 1 1K str Abisko 3.10 (Fredrik Litsgård).

Larus fuscus fuscus

1 3K rast Visingsö 18.6 (Martin Widén). 1 ad rast Visingsö 26.7 (Rüdiger Kasche).

***Tretåig mås**

Rissa tridactyla

1 ad födosökte Abisko 5.11 (*Fredrik Litsgård, Peter Berglin).

Skräntärna

Hydroprogne caspia

10 ex rast Erstadkärret 16.6 (Rüdiger Kasche). 1 2K Erstadkärret 2.7 (individmärkt 2015) (*Martin Widén, Peter Berglin). 4 ad +1 1K str Visingsö 29.7 (Peter Berglin m fl). 1 ad str Visingsö 26.8 (Rüdiger Kasche).

Svarttärna

Chlidonias niger

1 ex rast Barnarpssjön 6.5 (Thomas Rostedt). 1 ad rast Erstadkärret 23.5 (Martin Widén). 2 1K str Visingsö 30.7 (Martin Widén). 1 ex str Vidablick 7.8 (Per Sjöstrand).

Silvertärna

Sterna paradisaea

Genom södra Vättern sträckte 61 ex 17.7-22.8 bästa dag 43 ex 11.8 (PerJonas Andersson).

Fisktärna

Sterna hirundo

Första och sista obs. 6 ex Visingsö 16.4 (Martin Widén). 2 ex Vidablick 11.9 (Håkan Ydregården). Genom södra Vättern sträckte 593 ex 1.7-11.9 med bästa dag 106 ex 31.7 (Håkan Ydregården m fl).

Turturduva

Streptopelia turtur

1 ex funnen död under fönster Hermansvägen Habo 1.6 (Lennart Pettersson).

Gök

Cuculus canorus

Första och sista obs. 2 ex Hornsjön, Vg 3.5 (Thomas Fransson). 1 ex 18.9 Visingsö (Rüdiger Kasche).

Berguv

Bubo bubo

Troligen genomfördes endast en häckning i vo med 2 ungar som resultat.

Hökuggla

Sumia ulula

Startskottet för vinterns invasion blev 1 ex Tranebo 1.10 (*PerJonas Andersson, Jan Blomqvist, Håkan Ydregården). Troligen var det denna fågel som sedan sågs runt N delen av Dumme mosse fram till 22.12. 1 ex Smörvik, Månsarp 14 och 17.12 (Göran Bladh). 1 ex Tuvebo, Vg 20.12 (*Sven V Johansson, Sarah Andler). 1 ex Videbäcken, Ryd 29.12 (Tommas Ekelund, Britta Lidberg).

Jorduggla

Asio flammeus

Visingsö. Under våren finns 42 rapporter med som mest 6 ex samtidigt 5.1 (Rüdiger Kasche) övriga avser 1-3 ex fram till så sent som 20.7. 1-3 ex rapporteras 4 gånger perioden 6.10-4.12 (Rüdiger Kasche). Övriga lokaler. Noteras vid Barnarps elstation 4.4 (Thomas Rostedt). 1 ex Landsjön 30.4 (Jan-Erik Henriksson m fl). 1 ex Tranebo 5.5 (Håkan Ydregården, PerJonas Andersson).

Pärluggla

Aegolius funerus

1 spelande ex Hacklasbo, Taberg 11.3-4.4 Per-eric Svahn m fl). 1 spelande ex Hornsjön, Vg 21.3 (Thomas Fransson). 1 spelande ex Gagnaryd, Angerdshestra 26.3 (Per-eric Svahn). 1 spelande ex Tittebo, Vg 29.3 (Adam Bergqvist). 2 spelande ex Ryfors, Vg 1.4 (Jan-Åke Gustafsson). 1 spelande ex Stenamossen, Vg 1.5 (Henrik Blank). 1 spelande ex Älgafall 30.5 (Gunnar Rosqvist). 1 spelande ex Bet, Bottnaryd 6.6 (Jan-Erik Henriksson).

Nattskärre

Caprimulgus europaeus

Första och sista obs. 1 ex spelade Mosippebrännan, Vg 12.5 (Henrik Gustafsson). 1 ex spelade Liljebövägen, Dumme mosse 5.8 (Inga-Maj Filipsson, Margareta Andermo). Läget i södra verksamhetsområdet där nu Per-eric Svahn märkt 54 ex under senare år verkar stabilt. Arten har svarat bra på de nya hyggena väster om Dumme mosse. Däremot är lägre antal rapporterade från Hökensås området. Dock oklart om det beror på populationsminskning eller lägre rapportering.

Tornseglare

Apus apus

Första och sista obs. 1 ex Landsjön 8.5 (Björn Merzell). 1 ex Hovslätt 14.9 (Fredrik Litsgård).

Kungsfiskare

Alcedo atthis

Det finns 151 rapporterade obsar från 1.1-31.12. Eftersom många av fåglarna varit stationära under längre tid främst i Rocksjöområdet, Vidablick och Järnvägsbron Stråken, Vg så genererar de många av rapporterna. Ingen konstaterad häckning men gissningsvis har vi haft 3-5 häckande par inom vo.

Tretåig hackspett

Picoides tridactylus

1 ad hane Ryfors gammelskog, Vg 1.1 (Barbro Falk, Jan-Olof Strömberg). 1 hane på lokalen 6.3 (Lotta Berg) samt 1 ex 10.4 (Urban Pryz).

Sånglärka

Alauda arvensis.

Första och sista obs. 10 ex Visingsö 6.1 (Martin Widén, Rüdiger Kasche). 1 ex Visingsö 20.12 (Rüdiger Kasche).

Backsvala

Riparia riparia

Första och sista obs. 1 ex Visingsö 10.4 (Martin Widén). 4 ex Visingsö 3.9 (Rüdiger Kasche).

Ladusvala

Hirundo rustica

Första och sista obs. 1 ex Landsjön 9.4 (Anders Berlin). 1 ex Tranebo 1.10 (Jan Blomqvist m fl).

Hussvala

Delichon urbicum

Första och sista obs. 1 ex Gränna 8.4 (Magnus Blom). 1 ex Dala 10.9 (Johan Wallander).

*Större piplärka

Anthus richardi

1 ex Norra Boarp, Gränna 23.9 (Daniel Thell). Det är 8:e fyndet i området.

Rödstrupig piplärka

Anthus cervinus

Visingsö. 4 ex sågs vid 3 tillfällen 7-14.5 (Martin Widén m fl). 12 ex vid 9 tillfällen 3.9-2.10 (Rüdiger Kasche m fl).

Skärpiplärka

Anthus petrosus

Vår. 16 ex vid 9 tillfällen de flesta på Visingsö utom 1 ex Jönköpings hamn och 4 ex Domsand, Vg. **Höst.** 56 ex vid 22 tillfällen mellan 6.9-7.10. Viss reservation för dubbelräkning om de rastat flera dagar. Tre av fåglarna sågs i Jönköpings hamn övriga på Visingsö.

Forsärla

Motacilla cinerea

Vinter. 1 ex Norra Hallebo, Habo 3-9.1 (Anders Åhlund, Sven V Johansson). 1 ex omhändertogs Domsand, Vg 15.1 (Thomas Fransson). 1 ex Simsholmen 24.1 Peter Berglin). 1 ex Karlfors 6 och 20.12 (Johnny Wilhelmsson). 1 ex Huskvarna hamn samt Oset 9 och 31.12 (Magnus Johansson m fl). 1 ex Simsholmen 11.12 (Gunnar Rosqvist).

Sädesärla

Motacilla alba

Första och sista obs. 1 ex Visingsö 24.3 (Rüdiger Kasche). 1 ex Gränna 27.11 (Martin Widén).

**Motacilla alba yarrelli*

1 ex rastade Erstadkärret 1.4 (Åke Ankarberg).

Strömstare

Cinclus cinclus

Januari-Februari. Jönköpings kn 5 lokaler, Habo kn 3 och Mullsjö kn 1.

December. Jönköpings kn 4 lokaler, Habo kn 3 och Mullsjö kn 1.

Näktergal

Luscinia luscinia

1 ex spel Lyckås 21.5 (Björn Merckell) samma lokal 1 ex spel 12.6 (Martin Widén). 1 ex spel Dala, Lekeryd 24-29.5 (Johan Wallander).

Ovanstående fyndbild var så avvikande från tidigare år så en liten jämförelse med några andra läns rapporter på Artportalen presenteras här. **Jönköpings län** 2015 57 rapporter varav 47 från Jkpg kn, 2016 endast 7 med 3 från Jkpg kn. **Kalmar** 2015 1305 och 2016 1330. **Östergötland** 2015 352 och 2016 427. **Västra götaland** 2015 687 och 2016 691 slutligen **Dalarna** 2015 47 och 2016 57. Med andra ord gav det ingen förklaring till årets nedgång i Jönköpings län.

Blåhake

Luscinia svecica

1 hane Ed, Visingsö 6.5 (Margareta Andermo, Inga-Maj Filipsson). 1 hane Erstadkärret 7 och 11.5 (Martin Widén, Rüdiger Kasche). 1 ex hördes Landsjön 18-19.9 (Jan-Erik Henriksson).

Svart röstjärt

Phoenicurus ochruros

24 rapporter under tiden 9.4-30.7. Omkring 8-10 möjliga revir men endast 1 pulli rapporterad från Lyckås, Landsjön 6.7 (Björn Merzell).

Röstjärt

Phoenicurus phoenicurus

Första och sista obs. 1 ex Dumme mosse 23.4 (Leif Thörne m fl). 1 ex ringmärkt Landsjön 23.9 (Jan-Erik Henriksson).

Buskskvätta

Saxicola rubetra

Första och sista obs. 1 ex Saxarp, Vg 27.4 (Jan-Åke Gustafsson). 3 ex Lekeryd 10.9 (Toni Hermansson).

Vitgumpad buskskvätta (ännu ej granskad av RK)

Saxicoa maurus

1 ex fotograferades på Rosenlundsfältet 30.12 (Anders och Lena Hofwing). Det var först den 27.1 som den för upptäckarna okända fågeln blev artbestämd. Detta är 1:a fyndet i verksamhetsområdet och 3:e i Jönköpings län om det blir godkänt av RK.

Stenskvätta

Oenanthe oenanthe

Första och sista obs. 1 ex Ubbarp 4.4 (Peter Berglin). 1 ex Visingsö 7.11 (Rüdiger Kasche).

Ringtrast

Turdus torquatus

Vår. 9-30.4 finns 21 rapporter fördelade på Jönköping 10 lokaler med 17 hanar och 1 hona. Habo 2 lokaler med 3 hanar och 1 hona. Mullsjö 1 lokal med 3 ex.
Höst. 1 1K Hisingstorp 1.10 (Harald Wigstrand).

Gräshoppsångare

Locustella naevia

1 ex spel Dungen, Landsjön 14-31.5 (Jan-Erik Henriksson, Johan Claesson m fl) 2-3 ex spel Siringeområdet 17.5-9.6 (Jörgen Hansson, Erik Sjöstrand, Peter Berglin m fl). 1 ex spel Tranebo 9.6 (Håkan Ydregården). 1 ex ringmärkt Dungen, Landsjön 18.9 (Jan-Erik Henriksson).

Kärrsångare

Acrocephalus palustris

Första och sista obs. 1 ex Visingsö 23.5 (Martin Widén). 1 ex Landsjön 9.9 (Jan-Erik Henriksson).

Trastsångare

Acrocephalus arundinaceus

1 ex spel Åsaviken, Ören 2-3.6 (Martin Oomen). 1 ex spel samma lokal 12.6 (Martin Widén). Det mest troliga är att det är samma fågel.

***Tajgasångare**

Phylloscopus inornatus

1 ex Tenhult 25.9 (*Magnus Andersson, Ulf Gotthardsson m fl).

Gransångare

Phylloscopus collybita

Första och sista obs. 1 ex Bjurbäck, Vg 28.3 (Jan-Olof Strömberg). 1 ex Jönköping 6.11 (Thomas Rostedt).

Lövsångare

Phylloscopus trochilus

Första och sista obs. 1 ex Gränna 11.4 (Gunilla och Ingvar Selse). 1 ex Racksjön 30.9 (Erik Bergman).

Brandkronad kungsfågel

Regulus ignicapilla

1 ex Brudaberget, Lekeryd 5.5 (Toni Hermansson). 1 ex ringmärkt Eckern, Månsarp 11.9 (Per-eric Svahn, Göran Bladh).

Mindre flugsnappare

Ficedula parva

Ett revir i Stora kärrs bokskog, Habo 11.5-24.6 (Thomas Fransson m fl). 1 spel hane Nyckelås naturreservat, Vg 20-24-5 samt 1.6 (Jan-Olof Strömberg m fl). 1 ex spel Hagavägen, Visingsö 23.5 (Åke Ankarberg). 1 ex spel Ryfors, Vg 24.7 (Lars-Ove Nilsson).

Svartvit flugsnappare

Ficedula hypoleuca

Första och sista obs. 1 ex Hovslätt 24.4 (Fredrik Litsgård). 1 ex Landsjön 28.8 (Jan-Erik Henriksson).

Skäggmes

Panurus biarmicus

Noterad vid Landsjön samtliga månader, mestadels mindre antal men några tillfällen 10-20 ex. Minst 1 häckning konstaterad i Landsjön med 4 1K fåglar.

Övrigt. 2 ex Erstadkärret (*Åke Ankarberg, Rüdiger Kasche). 1 ex Rocksjön 29.10 (Gunnar Rosqvist).

Sommargylling

Oriolus oriolus

1 ex spel Lövstugeberget, Gustav Adolf, Habo 8.6 (Sven V Johansson m fl).

Törnskata

Lanius collurio

Första och sista obs. 1 ex Visingsö 8.5 (Martin Widén). 1 ex Landsjön 9.9 (Jan-Erik Henriksson).

Varfågel

Lanius excubitor

Vinter-vår. Sågs i verksamhetsområdet 1.1-28.4. I januari fanns den på minst 12 lokaler. På flera av dessa fanns den kvar under större delen av perioden.

Höst-vinter. 23.9-29.12 Under december rapporterad från 8 lokaler.

Råka

Corvus frugilegus

På Visingsö finns omkring 80-100 häckande par fördelade på 2 kolonier och några frihäckande par som fick ut ca 100-150 ungar. Högsta antal minst 350 ex födosökte 5.11 (Rüdiger Kasche). Råkor har funnits i verksamhetsområdet under hela året. Mullsjö kn fick sin första observation av råka med 4 ex 31.1 (Henrik Lundqvist).

Steglits

Carduelis carduelis.

Har funnits i området under hela året. Största samlingen 100 ex 17.1 och 50 ex 23.1 Uppgräna (Martin Widén). Den högsta höstnoteringen 37 ex Tranebo 3.9 (Johan Claesson).

Bändelkorsnäbb

Loxia leucoptera

2 ex födosökte Tunnerstad, Visingsö 8.11 (Rüdiger Kasche).

Rosenfink

Carpodacus erythrinus

Det finns 33 rapporter men inga konstaterade häckningar. Förhoppningsvis kanske några lyckats främst på kärnlokalerna Landsjön, Röttle, Gräna och Girabäcken.

Tallbit

Pinicola enucleator

1 ex födosökte Högemålen, Gräna 22.11 (Tomas Fasth).

Lappsparv

Calcarius lapponicus

Endast sedd/hörd främst på norra delen av Visingsö (Rüdiger Kasche, Martin Widén, Åke Ankarberg). **Vår.** 1 ex 5.3 och 2 ex 6.5 **Höst.** September 2 rapporter 3 ex, oktober 6 rapporter om 6-10 ex, november 3 rapporter 6-9 ex.

Snösparv

Plectrophenax nivalis

Visingsö. Från 3.1-27.3 sedd 17 dagar med som mest 15 ex. Perioden. 3.11-12.12 sedd 8 dagar med som mest 25 ex (Rüdiger Kasche m fl). **Övriga lokaler.** 1 ex Stora Hallebo, Habo 24.2 (Sven V Johansson). 1 ex Tranebo 30.10 (Jan Blomqvist). 11 ex Gräna 7.11 (Rüdiger Kasche). 2 ex Stigamo 17.11 (Magnus Hallgren).

Fenologi och senologi 1911-2016

Jan Blomqvist

Eller som vi i dagligt tal säger ”när anländer fåglarna på våren och när försvinner de på hösten från verksamhetsområdet”. Det senare upplever åtminstone jag som vanskligare att komma ihåg att notera. Ibland är det ju också omöjligt att veta om en smålom i februari (en månad tidigare än normal ankomst) är en övervintrare i Vättern eller en rekordtidig vårflyttare. Denna problematik gäller för flera arter som regelbundet övervintrar gynnsamma år. Några av dessa arter med möjlig övervintring och tidiga fynddata har markerats med * i fenologilistan från 2016 och ett senare datum, mer troligt för en flyttande fågel har använts (se inledning nästa stycke). Även en felaktig artbestämning kan ställa till i statistiken under lång tid t ex felbestämning av ängs- och trädpiplärka eller felaktig artbestämning genom lätet av mindre hackspett som är stannfågel och göktyta som är en genuin flyttfågel.

På klubbens hemsida under fliken LISTOR, Fenologi/senologi, hittar man det historiska materialet. Av de arter som vi följer där avviker i år nedanstående från det normala. Normal ankomsttid står för den period en art brukar noteras som första datum sammanvägt under en längre tidsperiod. Här nedan har jämfört mot 1:a datumet i spannet för tidigare än normalt och sista för senare än normalt.

Tidigare än normalt

Smålom	- 2 dagar
Trana	- 8
Ljungpipare	- 7
Tofsvipa	- 30
Göktyta	- 7
Hussvala	- 12
Järnsparv	- 6
Dubbeltrast	- 11
Gransångare	- 3
Lövsångare	- 4

Rekordtidiga

Grönben	-1 dag
Backsvala	-5 dagar

Senare än normalt

Näktergal	+ 6 dagar
Rödvingetrast	+ 2

Första och sista datum i Södra Vätterbygden för ett antal fågelarter

Art	Tidigaste datum	Normal ankomst	Vinter	Senaste datum
Gravand	24.2.1998	5-15.3	Enstaka	2.11.2000
Bivråk	20.4.1994 24.3.1993+20	1-10.5	Nej	2.10.2007
Fiskgjuse	02	25-31.3	Nej	27.10.2006 31.12.1976+19
Trana	9.2.1992	1-15.3	Två	84
Strandskata	5.3.1967	10-20.3	Nej	15.11.1969
Ljungpipare	19.2.2014	10-20.3	Enstaka	31.12.2006
Tofsvipa	-	25.2-10.3	Enstaka	25.12.2011
Enkelbeckasin	2.3.2012	10-25.3	Nej	31.12.2006
Morkulla	29.2.2008	10-20.3	Enstaka	31.12.2000
Storspov	5.3.1961	20-31.3	Nej	1.11.1980
Skogssnäppa	16.3.2012	25-31.3	Nej	23.10.2002
Grönben	13.4.2016	18-22.4	Nej	8.10.1995
Drillsnäppa	24.3.1993	10-25.4	Nej	13.10.1987 23.10.1976+20
Fisktärna	3.4.2005 25.4.2004+20	15-25.4	Nej	11
Gök	11	1-5.5	Nej	22.10.2006
Tornseglare	19.4.2013	1-8.5	Nej	7.11.1984
Göktyta	11.4.2012	20-25.4	Nej	9.9.2013
Sånglärka	-	15.2-5.3	Regelbundet	
Backsvala	10.4.2016 30.3.1956+20	20-30.4	Nej	10.10.1971
Ladusvala	15	10-20.4	Nej	9.11.1977
Hussvala	30.3.1956	20-25.4	Nej	12.11.2000
Trädpiplärka	20.3.2000	15-20.4	Nej	5.11.1995
Sädesärta	-	18-25.3	Flera	11.12.2001
Rödstjärt	12.4.2014	20-28.4	Nej	31.10.2009
Buskskvätta	18.4.1964	20-28.4	Nej	14.10.2012

Stenskvätta	28.3.2010	1-10.4	Nej	8.11.2014
Taltrast	7.3.1912	15-25.3	Enstaka	27.12.2009
Sävsångare	24.4.2011	1-5.5	Nej	31.10.2003
Rörsångare	22.4.2011	25-30.4	Nej	28.11.1982
Härmsångare	6.5.2004	10-20.5	Nej	1.9.2002
Ärtsångare	22.4.2014	25-30.4	Nej	10.12.2000
Törnsångare	27.4.2009	1-10.5	Nej	30.9.2003
Trädgårdssångare	28.4.2008	1-10.5	Nej	29.10.1966
Grönsångare	16.4.2007	20-25.4	Nej	8.9.1986
Gransångare	14.3.2014	1-10.4	Enstaka	29.11.1998
Lövsångare	31.3.1978	15-20.4	Nej	26.10.2014
Svartvit flugsnappare	5.4.1967	15-25.4	Nej	21.9.1990
Törnskata	2.5.2004	5-15.5	Nej	26.9.1998

Mindre strandpipare. Foto Per-eric Svahn.

Sjöfågelsträcket genom södra Vättern 2016

Jan Blomqvist

Totalt har vi följt sjöfågelsträcket genom södra Vättern i 27 år vilket har resulterat i 709.452 bokförda fåglar som ger ett årsgenomsnitt på 26.276. Under denna period är det tre år som verkligen sticker ut nämligen 1992 med 52.247 fåglar, 2013 med 45.928 sträckande fåglar och 2014 då fina 49.213 ex passerade södra Vättern. Det är två arter som är dominerande nämligen skrattmås med 157.527 och bläsand 145.399. Grågåsen kommer på tredje plats med sina 56.660 och förtydligar hur dominerande de två förstnämnda arterna är. Årsrekordet 1992 beror till stor del på att 20.000 skrattmåsar och 9.000 fisktärnor noterades. Årets totalsumma 15.698 ex är det 5:e lägsta och hela 10.000 under medeltal. Endast tre arter kom över medel nämligen sjöorre, storskarv och skrattmås.

Naturligtvis blev det inget dagsrekord för någon art under 2016. Nu väntar vi bara på att höststräcket 2017 ska komma igång omkring midsommar. Ligger då lågtrycken rätt och gynnsamma vindar råder finns förutsättningar för många individer, snygga arktiska vadare och häftiga labbar. Förhoppningsvis kommer även i år någon sträckskådare bli glatt överraskad av någon häftig och oväntad observation bland dessa. Tag chansen, kanske är det du som får uppleva den händelsen.

Sjöorren var en av de talrikare sträckarterna. Foto Jan Blomqvist.

Sjöfågelsträcket genom södra Vättern 1990 — 2016

	1990 – 2016		2016			
	Totalt antal	Medel antal	Antal	Bästa datum	Bästa Antal	Tidsperiod
Sädgås	20 669	766	320	8.11	120	26.10-26-12
Grågås	56 660	2 099	1 413	29.10	290	2.10-9.11
Vitkindad gås	22 245	824	740	8.11	155	3.10-8.11
Prutgås	18 163	673	241	5.11	100	9.10-20.11
Bläsand	145 399	5 385	4 194	20.9	1 000	25.8-6.11
Kricka	25 971	962	617	29.8	80	5.8-8.11
Stjärtand	18 695	692	239	2.10	80	27.8-5.11
Skedand	1 273	47	13	6.11	5	21.9-6.11
Sjöorre	50 341	1 864	2 383	5.11	326	20.7-10.12
Svärta	22 441	831	785	2.10	150	6.7-29.11
Storskarv	42 579	1 577	2 452	16.9	280	7.8-6.11
Strandskata	10 892	403	156	30.7	87	17.7-11.9
Kustpipare	6 236	231	115	31.7	90	12.7-20.8
Kustsnäppa	7 989	296	294	31.7	105	20.7-26.8
Kärrensäppa	16 805	622	332	12.7	93	30.6-4.9
Myrspov	21 715	804	517	31.7	207	1.7-11.8
Småspov	1 884	70	53	28.8	10	1.7-28.8
Storspov	3 286	122	160	22.6	120	19.6-3.9
Kustlabb	908	34	7	0	2	13.8-6.9
Dvärgmås	2 648	98	13	20.9	5	20.7-5.11
Skrattmås	157 527	5 834	7.915	14.7	1.875	28.6-5.11
Fisktärna	51 892	1 922	593	31.7	106	1.7-11.9
Silvertärna	3 234	120	61	11.8	43	17.7-22.8
			15			
	709 452	26 276	698			

Högsta sträcksiffrorna i södra Vättern 1990 — 2016

Art	År	Antal	Dag	Antal
Sädgås	1994	2.644	2.11 1994	1 106
Grågås	2013	10.001	27.10 2000	4 988
Vitkindad gås	2014	5.183	10.11 2007	2 123
Prutgås	1992	3.796	29.9 1992	2.900
Bläsand	1991	13.600	11.9 2001	3.359
Kricka	1991	2.200	19.8 1991	509
Stjärtand	1995	2.540	1.9 1995	1.072
Skedand	1991	143	31.8 1997	85
Sjöorre	2008	4.461	11.9 2008	1.778
Svärta	1992	1.932	11.9 2011	826
Storskarv	2013	8.760	9.9 2008	766
Strandskata	2014	1.080	16.8 1991	361
Kustpipare	1993	1.456	4.8 1993	451
Kustsnäppa	1995	1.518	21.7 1995	1.159
Kärnsnäppa	1991	2.300	19.7 2009	686
Myrspov	2009	3.971	23.7 2009	1.363
Småspov	2010	231	21.7 1995	73
Storspov	2010	372	15.8 2015	163
Bredstjärtad labb	1991	73	22.9 1991	10
Kustlabb	1991	150	22.9 2014	55
Fjällabb	1994	48	3.9 2007	26
Dvärgmåås	1998	381	8.9 1998	90
Skrattmåås	1992	20.105	22.7 1992	5.300
Fisktärna	1992	9.211	14.8 1992	880
Silvertärna	2009	698	30.7 2009	111

